

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004106

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журба Ігор Вячеславович

2. Igor V. Zhurba

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3067-2380

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 28846 Політологія

Дата захисту: 20-11-2025

Спеціальність за освітою: Соціологія

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11014

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.01.11

Тема дисертації:

1. Сепаратизм як соціально-політична технологія в контексті російсько-української війни
2. Separatism as a Socio-Political Technology in the Context of the Russo-Ukrainian War

Реферат:

1. Дисертація репрезентує одне з перших комплексних міждисциплінарних досліджень, у якому глибоко проаналізовано феномен сепаратизму як інтегрованої соціально-політичної технології, спрямованої на підриг національної безпеки, легітимізацію окупації та дестабілізацію державних інститутів в умовах гібридної війни. Від перших років після розпаду СРСР український сепаратизм вийшов за межі латентних «відцентрових» тенденцій і поступово сформувався як ззовні керована технологія політичного тиску. Промовистим раннім сигналом стала тривала суперечка щодо розподілу Чорноморського флоту та правового статусу Севастополя: російська влада інструменталізувала військово-морську інфраструктуру для конструювання проросійського політико-інформаційного середовища на півострові й формування локальної інфраструктури проросійської лояльності. Подальшою «репетицією» стала криза навколо острова Тузла восени 2003 року, коли поєднання спроб силового розмивання кордону, медійної істерії та правових

маніпуляції засвідчило готовність Кремля переформатовувати простір українського суверенітету під приводом «врегулювання спірних питань». Дослідження сепаратизму як багатовимірного феномена в умовах гібридної війни Росії проти України спирається на міждисциплінарний підхід, що поєднує політичну науку, соціологію, інформаційну безпеку, когнітивістику, медіастудії та воєнну стратегію. Методологічна рамка вибудована з урахуванням того, що сучасний сепаратизм є інструментально сконструйованим явищем, спрямованим на трансформацію суспільної свідомості та політичної ідентичності. У дослідженні здійснено спробу цілісного осмислення сепаратизму не лише як політичної практики, а й як технологізованого інструменту зовнішньої дестабілізації, спрямованого на підрив державної єдності, руйнування інституційної сталості й формування альтернативних ідентичностей. Доведено, що концептуальна еволюція феномену полягає у зміщенні акцентів із внутрішньої ідентифікаційної кризи й нерівномірного розподілу ресурсів на високотехнологічну експлуатацію цих криз зовнішніми акторами, що перетворює сепаратизм із «відцентрової тенденції» на універсальний інструмент деструкції державного суверенітету та регіональної безпеки. Ключові слова: сепаратизм, соціально-політична технологія, гібридна війна, російсько-українська війна, держава, національна безпека, інформаційна безпека, регіон, регіональна ідентичність, регіоналізація, суспільно-політичні рухи, регіональна безпека, націогенез, ідентичність, криза ідентичності.

2. The dissertation presents one of the first comprehensive, interdisciplinary studies that offers an in-depth analysis of separatism as an integrated socio-political technology aimed at undermining national security, legitimizing occupation, and destabilizing state institutions under conditions of hybrid warfare. From the early years after the collapse of the USSR, Ukrainian separatism moved beyond latent “centrifugal” tendencies and gradually took shape as an externally steered technology of political pressure. An early telling signal was the protracted dispute over the division of the Black Sea Fleet and the legal status of Sevastopol: the Russian authorities instrumentalized naval infrastructure to construct a pro-Russian political-information environment on the peninsula and to build a local “architecture of loyalty.” A further “rehearsal” was the Tuzla Island crisis of autumn 2003, when attempts to blur the border by force, media hysteria, and legal manipulation demonstrated the Kremlin’s readiness to reformat the space of Ukrainian sovereignty under the guise of “settling disputes.” The study of separatism as a multidimensional phenomenon amid Russia’s hybrid war against Ukraine is grounded in an interdisciplinary approach that combines political science, sociology, information security, cognitive studies, media studies, and military strategy. The methodological framework is built on the premise that contemporary separatism is an instrumentally engineered phenomenon aimed at transforming public consciousness and political identity. The study seeks a holistic understanding of separatism not only as a political practice but also as a technologized instrument of external destabilization aimed at undermining state unity, eroding institutional resilience, and forming alternative identities. It is demonstrated that the conceptual evolution of the phenomenon consists in a shift of emphasis from internal crises of identity and uneven resource distribution to the high-tech exploitation of these crises by external actors, which transforms separatism from a “centrifugal tendency” into a universal instrument for destroying state sovereignty and regional security. Keywords: separatism; socio-political technologies, hybrid war; Russo-Ukrainian war; state; national security; information security; region; regional identity; regionalization; socio-political movements; regional security; nation-building; identity; identity crisis.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0116U004882

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Bader A., Zhurba I., Kladko A., Demchenko V., Rusanova M. War in the practice of functioning of different types of political systems\Війна у практиці функціонування різних типів політичних систем. Revista AMAZONIA investiga. April. 2023. vol. 12. Issue 64. C.331-339. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.35>
- 2. Nuzhna Y., Bader A., Kotelenets K., Novoskoltseva L., Zhurba I. Subjective attitude as a key problem of social sciences:a philosophical and methodological analysis. Synesis, v. 15. n.4. 2023. C. 392-406. URL: <https://seer.ucp.br/seer/index.php/synesis/article/view/2820/3672>
- 3. Журба І. Сепаратизм і територіальна цілісність: конфлікт між принципами територіальної цілісності та правом на самовизначення. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. Випуск 1 (73). 2024. с.23-28. DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-1\(73\)-3](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-1(73)-3)
- 4. Журба І. Міжнародні актори та сепаратистські рухи: аналіз архітектоники підтримки. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2024. Випуск 54. С. 204-211. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.54.24>
- 5. Журба І. Медіа та сепаратизм: як інформаційні кампанії впливають на розвиток конфліктів. Актуальні проблеми філософії та соціології. №47. 2024. С.116-121. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v047.2024.21>
- 6. Нужна Ю., Алтухов О., Журба І. Філософські аспекти розвитку сучасного суспільства: тенденції та виклики. Актуальні проблеми філософії та соціології. №48. 2024. С. 75-81. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v048.2024.12>

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: соціально-політичні технології в контексті російсько-української війни

Охоронні документи на ОПІВ:

Виконання

соціально-політичні технології в контексті російсько-української війни

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бадер Антон Васильович

2. Anton V. Bader

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3670-5753

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наумкіна Світлана Михайлівна

2. Svetlana M. Naumkina

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1125-647X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смолянчук Володимир Федорович

2. Volodymyr F. Smolyanuch

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4222-813X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Воєнно-дипломатична академія імені Євгенія Березняка

Код за ЄДРПОУ: 14303342

Місцезнаходження: вул. Юрія Ілленка, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Климончук Василь Йосипович

2. Vasyl I. Klimonchuk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0257-3481

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Меженська Олена Володимирівна

2. Olena V. Mezhenka

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1053-5020

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Вовк Світлана Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вовк Світлана Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мордовцева Наталія Валеріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна